

ΑΥΘΑΙΡΕΤΑ: (ΚΑΙ) ΜΑΖΙ ΤΑ ΧΤΙΣΑΜΕ

του Τάσου Κονακλίδη, Προέδρου ΤΕΕ/ΤΚΜ

Ας μη μασάμε τα λόγια μας. Παραφράζοντας το γνωστό -και αυταπόδεικτα απαράδεκτο- ισχυρισμό του κ. Θεόδωρου Πάγκαλου ότι «μαζί τα φάγαμε», θα μπορούσαμε να πούμε για τα αυθαίρετα ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, «μαζί τα χτίσαμε».

Οι ευθύνες πολιτών και πολλών μηχανικών για τη στρεβλή δόμηση και τα περισσότερα από 1.500.000 αυθαίρετα στην Ελλάδα είναι συχνά κοινές και μοιρασμένες, καθώς οι μεν πίεσαν για το «εξτρά» δωμάτιο, εκμεταλλευόμενοι την ανοχή και τα συχνά «συγχωροχάρτια» της πολιτείας, οι δε -σε πολλές περιπτώσεις- ανέχτηκαν και βοήθησαν.

Ως αποτέλεσμα, δημιουργήθηκε στην κοινή γνώμη μια αρνητική εικόνα, που δυσφημεί συνολικά τον κλάδο, αδικεί τους δεκάδες χιλιάδες ευσυνειδητούς συναδέλφους και πρέπει να αλλάξει.

Κι ας περάσουμε τώρα στον περίφημο νόμο για την τακτοποίηση των αυθαιρέτων, που ακολούθησε τη συνθήκη για την Ελλάδα πρακτική της προχειρότητας, του «παρά πέντε» και της άγονης πολυπλοκότητας.

Χρησιμοποιώντας το περιβαλλοντικό ισοζύγιο σαν πρόσχημα, νομιμοποιεί για ακόμη μια φορά την αυθαιρεσία και -όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό από κάθε νόμιμο άνθρωπο- δεν έχει στόχους κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς, αλλά καθαρά εισπρακτικούς. Αυτό το έχουμε επιστημονικά επανειλημμένα ως ΤΕΕ/ΤΚΜ, διατρανώνοντας σε όλους τους τόνους την αντίθεσή μας για την όποια «τακτοποίηση» αυθαιρεσίων.

Παράλληλα, ενώ η επεξεργασία του νόμου απαιτούσε τόσο χρόνο και τόση φαιά ουσία, παραμένει πολύ σύνθετος, πολύπλοκος και ενίοτε δυσνόητος, με αποτέλεσμα σε πολλές περιπτώσεις ο μηχανικός -ακόμη και ο πιο καλοπροαίρετος, ενημερωμένος και συστηματικός- να μη μπορεί να είναι 100% σίγουρος για τη σωστή ερμηνεία και εφαρμογή του.

Χαρακτηριστικό του «μπάχαλου» που επικρατεί με το νόμο είναι το γεγονός ότι, ακόμη και μετά τη νέα παράταση της προθεσμίας για την υποβολή αιτήσεων τακτοποίησης, το ΥΠΕΚΑ εξακολουθεί να εκδίδει ερμηνευτικές εγκυκλίους, οι οποίες μάλιστα είναι αντιφατικές μεταξύ τους: η πρώτη έρχεται σε σύγκρουση με τη δεύτερη!

Την ίδια στιγμή, ο νόμος δεν καλύπτει τα εξ αυθαίρετου, ένα θέμα που αφορά χιλιάδες πολίτες και για το οποίο το υπουργείο πρέπει επιτέλους να λάβει θέση, καθώς σήμερα πάρα πολλοί ιδιοκτήτες τελούν υπό ομηρία. Ουσιαστικά, ακόμη και αν ο ένας ιδιοκτήτης επιθυμεί να τακτοποιήσει το ακίνητό του και προχωρήσει σε όλες τις απαιτούμενες διαδικασίες, αυτό και πάλι δε θα μπορεί να μεταβιβαστεί, ούτε να πωληθεί, όσο βρίσκεται σε εξ αυθαίρετου ιδιοκτησία με άλλα, μη τακτοποιημένα!

Ουδέν νεότερο γνωστοποιήθηκε, εξάλλου, από το αρμόδιο υπουργείο για το περίφημο θέμα των νόμιμων αμοιβών των μηχανικών, στο πλαίσιο του νόμου 3919/2011, ούτε σε ό,τι αφορά τις άδειες δόμησης, ούτε σε σχέση με το νόμο των αυθαιρέτων.

Με το υπουργείο να «ποιεί τη νήσσαν» και να κωλυσιεργεί, κάνοντας «μπρος-πίσω» εδώ και

οκτώ μήνες, το ΤΕΕ αναγκάζεται να βγάλει μόνο του το φίδι από την τρύπα και σε αυτό το θέμα. Ενώ η Ελλάδα καταρρέει, η κυβέρνηση απεργάζεται πρακτικές, που αντί να διορθώνουν τα κακώς κείμενα, «κατεδαφίζουν» τα ορθώς λειτουργούντα. Έτσι, προχωρά ακάθεκτη στην εμπορευματοποίηση του επιστημονικού έργου των μηχανικών, επιδιώκοντας να καταργήσει διατάξεις, που ψηφίστηκαν απ' το Κοινοβούλιο με το νόμο 3919/2011 μόλις οκτώ μήνες πριν! Κι αυτό, πριν καν εκδοθούν οι κανονιστικές διατάξεις περί της πλήρους εφαρμογής του Ν.3919/2011 και ενώ υπάρχει πλήθος στοιχείων για αμοιβές μηχανικών, χαμηλότερες από τις νόμιμες αμοιβές, όπως επισήμανε και το κεντρικό ΤΕΕ.

Με άλλα λόγια, ανοίγει η κερκόπορτα του ανταγωνισμού επιπέδου ζούγκλας, καθώς όπως όλοι γνωρίζουμε, δεν υπάρχουν στη χώρα ελεγκτικοί μηχανισμοί ικανοί να βάλουν χαλινάρι σε αθέμιτες πρακτικές.

Πάντως, υπάρχει και η θετική πλευρά του νομίσματος: αυτή που εμπλέκει ενεργά το ΤΕΕ και τους μηχανικούς στη διαδικασία υποβολής των δηλώσεων και υπογραφής των σχετικών συμβολαίων.

Αφενός, η εμπλοκή του ΤΕΕ διασφαλίζει ότι μηχανικοί και πολίτες δεν ταλαιπωρούνται -αφού όλα διεκπεραιώνονται ηλεκτρονικά, χωρίς την ανάγκη αναμονής σε ουρές υπηρεσιών. Το ΤΕΕ βελτιώνει καθημερινά τη λειτουργία του ηλεκτρονικού συστήματος. Βέβαια, χρειάζεται περαιτέρω επίσπευση των διαδικασιών. Αφετέρου, η συμμετοχή και παρουσία του μηχανικού στη διαδικασία διασφαλίζει πρώτα από όλα τους πολίτες, οι οποίοι μπορούν πλέον να είναι βέβαιοι ότι το ακίνητο που περιέρχεται στην ιδιοκτησία τους είναι καθ' όλα νόμιμο.

Πέρα από την προσωπική ευσυνειδησία του κάθε μηχανικού, τη νομιμότητα αυτή τη διασφαλίζει και ο νόμος 4014, επιβάλλοντας τσουχτερά πρόστιμα, ύψους 30.000-100.000 ευρώ και άλλες κυρώσεις (όπως αφαίρεση άδειας επαγγέλματος και ποινικές ευθύνες) για όσους συναδέλφους δηλώσουν ανακριβή στοιχεία, ως προς τυχόν αυθαιρεσίες.

Σε θετική κατεύθυνση κινείται και ο νέος τρόπος έκδοσης αδειών, παρά το γεγονός ότι οι παρεμβάσεις του κ. Νίκου Σηφουνάκη στο «παρά πέντε» ήρθαν να εισάγουν λανθασμένα στοιχεία, αναβαθμίζοντας αυθαίρετως τους αποφοίτους των ΤΕΙ (με τη συνεργασία της λεγόμενης «ομάδας των ΤΕΙ», των κυρίων Απ. Κακλαμάνη, Θ. Μπούρα και Χ. Πρωτόπαππα) και «ανακατεύοντας» άνευ λόγου και αιτίας τις διάφορες ειδικότητες των διπλωματούχων μηχανικών των Πολυτεχνείων.

Παρόλα αυτά, ο νέος τρόπος έκδοσης των αδειών δημιουργεί προϋποθέσεις για τη σημαντική μείωση του χρόνου διεκπεραίωσης της όλης διαδικασίας, αλλά και για την εξάλειψη της διαφθοράς και της συναλλαγής στις πολεοδομίες, αφού όλα γίνονται ηλεκτρονικά και η ευθύνη ανήκει πλέον αποκλειστικά στους μηχανικούς -και αυτούς βαρύνει.

Σε κάθε περίπτωση, πάντως, η πολιτεία πρέπει απαραίτητα να εκσυγχρονίσει τις υπηρεσίες των Πολεοδομιών και να βρίσκεται σε διαρκή ετοιμότητα, αλλά και το ΤΕΕ να δραστηριοποιηθεί δυναμικά, ώστε να διευκολυνθεί η όλη

διαδικασία της ηλεκτρονικής υποβολής.

Κλείνοντας αυτό το σύντομο κείμενο σκέψεων, θα ήθελα να διατυπώσω μια ευχή: αυτή να είναι η τελευταία «τακτοποίηση» αυθαιρεσίων και στο μέλλον οι ίδιοι οι πολίτες και οι μηχανικοί να απέχουν από τη διαιώνιση καταστάσεων, που αδικούν και υποβαθμίζουν την Ελλάδα και καταστρέφουν τους φυσικούς της πόρους. Γιατί, όσο επιτρέπεται η παρανομία και η αυθαιρεσία, δια της εκ των υστέρων νομιμοποίησης -ή «τακτοποίησης», όπως είναι η προσφιλής έκφραση των ημερών- «εις ψάμμον οικοδομούμε» και «Ελαίω πυρ σβεννύομεν». ■

ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ «ΤΑΞΙΔΕΥΕΙ» Η PUBLICCITY

Από 15/12 μέχρι 29/1

Στο Μουσείο Μπενάκη θα φιλοξενηθεί μέχρι και τις 29 Ιανουαρίου η έκθεση βραβευμένων αρχιτεκτονικών μελετών για το δημόσιο χώρο, με τίτλο «PUBLICCITY/ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΟΛΗ», που πρωτοπαρουσιάστηκε στη Θεσσαλονίκη τον Οκτώβριο, με την ευκαιρία του συνεδρίου «Δημόσιος Χώρος...αναζητείται».

Η έκθεση, που αναδεικνύει αφενός τον πλούτο της ελληνικής αρχιτεκτονικής δημιουργίας και αφετέρου την ένδεια του ελληνικού δημόσιου χώρου σε υλοποιημένες μελέτες (πάνω από το 90% των βραβευμένων μελετών της έκθεσης έμειναν στα χαρτιά), εγκαινιάστηκε στις 15 Δεκεμβρίου.

Στη Θεσσαλονίκη η έκθεση, που φιλοξενήθηκε στον υπαίθριο χώρο του Κήπου των Ρόδων στη Νέα Παραλία της Θεσσαλονίκης, διοργανώθηκε από το ΤΕΕ/ΤΚΜ, σε συνεργασία με τους δήμους Θεσσαλονίκης, Κοζάνης και Ηρακλείου.

Στο Μουσείο Μπενάκη (Πειραιώς 138, Τ 210 34 53 111, WWW.BENAKI.GR), οι ώρες λειτουργίας της είναι: Τετάρτη/Πέμπτη/Κυριακή 10:00 - 18:00 και Παρασκευή/Σάββατο 10:00-22:00. Δευτέρα και Τρίτη είναι κλειστή. Την παραγωγή της έκθεσης υλοποιεί το ΤΕΕ/ΤΚΜ, υπό την αιγίδα του ΥΠΕΚΑ.

Υπενθυμίζεται ότι στην έκθεση παρουσιάζονται οι βραβευμένες αρχιτεκτονικές μελέτες για το δημόσιο χώρο, που έχουν εκπονηθεί στην Ελλάδα στο πλαίσιο αρχιτεκτονικών διαγωνισμών τα τελευταία 33 χρόνια. Από τις 99 που παρουσιάζονται έχουν υλοποιηθεί μόλις οι επτά και πολλές από αυτές με τρόπο που δεν ακολούθησε πιστά τον αρχικό σχεδιασμό του αρχιτέκτονα.

Η αρχαιότερη μελέτη που παρουσιάζεται είναι εκείνη που αφορά τον υπαίθριο χώρο του Πνευματικού Κέντρου Αθηνών και πιο πρόσφατες αυτές που εκπονήθηκαν για την Πλατεία Νίκης στην Κοζάνη. ■

